

Inatsisartut suleriaasianni §33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut Naalakkersuisut matumuuna saqqummiuppaat:

Kalaallit Nunaanni meeqqat pillugit inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutilersinnissaanut peqqussutissatut missingiummut aamma meeqqat pilersorneqarnerat il. il. pillugu inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutilersinnissaanut peqqussutissatut missingiummut Namminersorlutik Oqartussat akuersinissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Meeqqanut, Inuusuttunut, Ilaqutariinnut Peqqissutsimullu Naalakkersuisoq)

Tunngavilersuineq

Danskit Kalaallit Nunanni akisussaaffiinik ineriartortitsilluni Danmarkimi naalakkersuisut Namminersorlutillu Oqartussat sulinerannut atatillugu peqqussutissatut missingiutit suliarineqarsimapput tassanilu meeqqanut inatsisip aamma meeqqanut akiliutit pillugit inatsisip nutarterneqarnissaat patajaallisarneqarnissaallu siunertarineqarput. Tamatuma anaanaaqataaneq eqqutissavaa, angajoqqaanut pisinnaatitaaffiit amerlanerulersillugit aamma Kalaallit Nunaanni erninernik nalunaarutinik, ataataassusermik anaanaaqataanermillu sulianik suliarinninnermi oqinnerulersitsilluni.

Meeqqanut inatsisip aamma meeqqat inatsisitigut inissisimanerat pillugu inatsisip atuutilersinnerinut meeqqat inatsisitigut inissisimanerat Kalaallit Nunaanni inatsimmi ataataassuseq meeqqanullu akiliutit pillugit inatsisip atuuttut atorunnaarsinnissaat tunngaviuvoq. Aammattaaq inatsisip taakku marluk atuutilersinnerinut katinneq aapparinnerullu atorunnaarsitaanera pillugu Kalaallit Nunaannut inatsimmi meeqqanut akiliutit pillugit malittarisassat allanngortinneqarnissaat tunngaviulluni. Kiisalu eqqartuussisarneq pillugu Kalaallit Nunaannut inatsimmi ataataaneq pillugu sulianik suliarinninneq pillugu malittarisassat Kalaallit Nunaannut atuutilersinneqartussami meeqqanut inatsimmi malittarisassanut tulluarsarneqassallutik, tassunga ilanngullugit eqqartuussisarneq pillugu Kalaallit Nunaannut inatsimmi anaanaaqataaneq pillugu sulianik eqqartuussiviit suliarinnittarnerat pillugu malittarisassanik imaqarluni. Inatsisissatut siunnersuut manna inatsisip allanngortitsinernik taakkuninnga imaqarpoq.

Peqqussummi immikkoortut pingaarnerit tassaapput:

Anaanaaqataaneq

Anaanaaqataaneq pillugu malittarisassat eqqunneqassapput, taamaalilluni arnat marluk peqatigiillutik meerartaarnissaq pillugu isumaqatigiissuteqarsinnaallutik, taamaalilluni arnaq ernisuunngitsoq meeqqanut anaanaaqataalerluni. Anaanaaqataaneq ataataassuserit inatsisitigut sunnuteqassaaq aamma ataataassuseq assigalugu pilersinneqassalluni. Maannakkut ataataaqataasup nalunaarsugaanissaanut periarfissaqanngilaq. Tamatumunnga pissutaavoq taarsiussamut tunngasut malittarisassat atuuttut.

Ataataassuseq

Ullumikkut meeqqanut inunngortunut angajoqqaajusut katissimagaangata erninermut atatillugu ataataassuseq nalunaarsorneqartarpoq. Angajoqqaat katissimanngitsut meeqqap inunngorsimaneranut uppernarsaat nassarlugu politeeqarfimmukartassapput ataataassutsimillu suliamik aallartitsillutik. Taanna eqqartuussivinnut nassiuqqassaaq. Tamanna tunngavigalugu eqqartuussiviit eqqartuussummik oqaaseqassapput, tamatuma kingorna ataataasoq ataataasutut eqqartuunneqarluni. Siumut sammisumik angajoqqaat allakkatigut nalunaarummik immersuisinnaassapput, taanna allattaavissuarnik allattuusup palasip ataataassutsip nalunaarsornissaanut atussallugu.

Ataataassuseq pillugu isumaqatigiinngitsoqarpat imaluunniit erseqqinngitsoqarpat, imaluunniit angajoqqaat ilitersuunneqarnissamik atorfissaqartitsigunik taava Naalagaaffiup Sinniisoqarfia ilitersuissaq.

Politiini aamma eqqartuussivinni isumalluutit allanut atorneqarsinnaalissapput suliasanut pingaarutilinnut allanut atulerlugit, tassa Naalagaaffiup Sinniisoqarfia ataataassuseq pillugu suliat tamaasa isumaginissaannut piginnaatinneqassammat Naalagaaffiullu Sinniisoqarfiata nammineq isumagisinnaangisai isumaqatigiinngissutit pissutigalugit ataataassuseq pillugu suliap eqqartuussivinnut suliasannortinnissaa kisiartaalluni aalajangiiffigisinnaassallugu.

Meeqqanut akiliutit:

Meeqqamut pitsaanerpaaq eqqarsaatigalugu meeqqanut akiliutit aalajangersarneqartassapput angajoqqaallu aningaasaqarnikkut atugaat eqqarsaatigineqarnatik. Meeqqanut akiliutit pillugit akiliisarnissamut isumaqatigiissutit akuereqqaarnissaat pisariaarutissaq, kisianni pissutsit annertuumik allannorsimappata imaluunniit isumaqatigiissut meeqqap pisariaqartitaanut akerliuppat isumaqatigiissut erseqqissumik naammaginngitsutut missiliorneqarpat isumaqatigiissutit saneqqunneqarsinnaassapput.

Meeqqat pilersorneqarneri

Angajoqqaat tamarmik immikkut meeqqap pilersorneqarnissaanut pisussaaffeqartut meeqqanut akiliutit pillugit inatsimmi atuuttumi §13, imm. 1-imi aamma 2-mi takuneqarsinnaavoq. Meeqqap pisariaqartitai aamma angajoqqaat inuuniarnerat eqqarsaatigalugit meeraq pilersorneqassaaq, perorsarneqassaaq aamma ilinniartinneqassaaq. Angajoqqaat arlaata meeqqamut pilersuinissamut pisussaaffimminik naammassinninngippat angajoqqaq taanna meeqqap pilersorneranut akiliutit pillugit qulaajaaqqullugu peqquneqarsinnaavoq.

Meeqqat kingornussisarnermi inatsisini inissisimanagerat

Inatsisartut 2022-mi upernaakkut ataatsimiinneranni kingornussineq pillugu inatsimmut aamma toqusup qimataanik agguassineq pillugu inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutilersinnera pillugu peqqussutissanut missingiutinut isumaqataammata oqaatigineqassaaq. Peqqussutit atulersinneqarpat Kalaallit Nunaata aamma Danmarkip akornanni

kingornussineq aamma toqusup qimataanik agguaassineq pillugu inatsisinut tunngatillugu inatsisitigut ataasiussuseqassaaq.

Tamanna tunngavigalugu eqqartuussisarneq pillugu Kalaallit Nunaannit inatsimmi kapitali 26 Danmarkimi eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi kapitali 42 a-mut naapertuutilersillugu ilusilerneqassasoq siunnersuutigineqarpoq aamma anaanaaqataaneq pillugu Kalaallit Nunaanni eqqartuussiviit sulianik suliarinnittalernissaasa malitsigisaanik eqqartuussisarneq pillugu Kalaallit Nunaannut inatsit allatigut allangortinneqassalluni.

Inatsisit allat kingunerisaannik allanngiueq

Meeqqanut inatsit pillugu peqqussutip eqqartuussisarnermi inatsimmi tulluarsaanissaq pisariaqalersissavaa, taamaattumik aamma inatsit taanna allangortinneqassasoq siunnersuutigineqarluni, taamaalilluni anaanaaqataassuseq pillugu sulianik eqqartuussiviit suliaqalersinnaalerlutik. Peqatigisaanik meeqqanut akiliutit pillugit inatsisip atuutilersinnera pissutigalugu siunnersuutigineqarluni aappariinneq pillugu peqqussummi §§ 42-mi aamma 45-mi meeqqanut akiliutit pillugit malittarisassat atorunnaarsinneqassasut, peqqussummi § 34, imm. 2 tamatuma kingunerisaanik iluarsineqassasoq, aamma eqqartuussisarneq pillugu Kalaallit Nunaanni inatsimmi meeqqanut akiliutit pillugit sulianik eqqartuussiviit suliarinnittarnerat pillugu § 279 atorunnaarsinneqarluni.

Naalakkersuisut missingiummut oqaaseqaataat

Siunnersuutip taassuma saqqummiunneqaaqqissinnaanera pillugu Naalakkersuisunit naammagisimaarneqarpoq, tamatuma malitsigisaanik meeqqanut inatsit aamma meeqqanut akiliutit pillugit Kalaallit Nunaannut inatsit pisariaqartumik nutarterneqassammata.

Tamanna nuannerpoq, matumuuna siunnersuutikkut meeqqanut anaanaaqataanermullu pisinnaatitaaffiit pitsaanerulersinneqarmata ataataassutsillu nalunaarsugaanissaa ajornannginnerulerluni. Inatsit taanna suliassaqarfimmi peqataasunut tamanut iluaqutaasumik sakkuusinnaasutut naatsorsuutigineqarpoq.

Peqqussutissamut missingiutini suliassaqarfimmi tamani nutarterisoqarnissaa siunniunneqarpoq, inuiaqatigiinnimi ullumikkut ilaqutareeriaatsit eqqarsaatigalugit annertunerusumik inatsisinik pisariaqartitsisoqarmat tamanna nuannaarutissaavoq. Ataataassutsip nalunaarsornissaanut ajornannginnerulertussaamat anaanaaqataasutullu periarfissaqalertussaalluni, inooqatigiit katisimangitsut ilaatigut pitsanngoriaammik misigisaqassapput.

Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu sunniutissat

Siunnersuut tunuliaqutaralugu politiini eqqartuussivinnilu suliassat ikinnerulissapput. Sinerissami politiit pisut ilaanni ilitersuunneqarnissamut nammineq naalagaaffiup sinniisoqarfianut atassuteqarsinnaanngitsunik angajoqqaat sinnerlugit ilitersuinermi ikiuussinnaassapput. Tamanna assersuutigalugu internetikkut atassuteqanngitsuni pisinnaassaaq. Tassunga ilanngullugu isumaqatigiinnginnerit pissutigalugit Naalagaaffiup Sinniisoqarfiata suliassanngortitaanik ataataassuseq pillugu sulianik taamaallaat eqqartuussiviit isumaginnilissapput.

Angajoqqaat akornanni ersernerluttoqartillugu, isumaqatigiinngitsoqartillugu allatigulluunniit isumaqatigiinngitsoqartillugu ataataassuseq pillugu ilitsersuillutillu sulianik suliarinnittussanngussammata Naalagaaffiup Sinniisoqarfiani suliassat annertussusaat qaffassapput. Aamma allattaavissuarnik allattuusoq palasi isumaqarpat qulaajaasoqarnissaa, ilitsersuisoqarnissaa imaluunniit suliap suliarineqarnissaa atorfissaqartinneqartoq sulianik isumaginnittussaassapput. Tamanna Naalagaaffiup Sinniisoqarfiata suliassaanut allanut ajortumik kinguneqartitsisussaannngilaq aamma peqatigalugu qulaajarneqareerpoq. Allattaasivissuarnik allattoq palasi amerlanerulaartunik suliassaqalissaaq.

Peqqinnissaqarfimmi sulisut, pingaartumik ernisussiortut malittarisassat nutaat malilertussaassavaat, taamaalillutik erninermut atatillugu immersugassanik quppersakkanillu naleqquttunik angajoqqaanut tunniussisinnaallutik. Isumaginninnermut-, Ineqarnermut- Utoqqarnullu ministereqarfik ilitsersuusiussaaq.

Angajoqqaat apequtissaqarlutik kommunimut saaffiginnittarumaarnerat ilimagineqarmat kommunit aamma ilitsersuussisarnikkut killeqartumik suliassaqartussaassapput. Kommunit ilitsersuinerminni angajoqqaat Naalagaaffiup Sinniisoqarfianut innersuullugit ikiortassavaat.

Namminersorlutik inuussutissarsiortunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunissai

Siunnersuut namminersorlutik inuussutissarsiortunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkulluunniit killeqartuinnarmik kinguneqassaaq. Anaanaaqataaneq eqqukkutsigu anaanaaqataasoq assersuutigalugu erninermut atatillugu, meeqqap napparsimaneranut il.il. sulinngiffeqarnissamut pisinnaatitaaffeqalernissaa aamma takkuttussaavoq. Taamaattumik namminersorlutik inuussutissarsiortunut sunniuteqartussaassaaq, anaanaaqataasorpasullu amerlassagunarnatik.

Innuttaasunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunissai

Siunnersuut innuttaasunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kinguneqassanngilaq. Akerlianilli innuttaasunut iluaqutaasut amerlanerulissapput. Katissimannngitsunut ataataassutsip nalunaarsornissaa allaffissornikkut ajornannginnerulissaaq, tassa taanna politeeqarfimmukartussaajunnaassagami eqqartuussullu utaqqisussaanagu, taarsiulluguli immersugassap immersornissaa naammagisussaallugu taannalu nassiullugu. Siunnersuutip kingunerisaanik allat iluaqutaasut tassaapput meeqqat inatsisitigut inissisimanerisa pitsaaneruleneri, anaanaaqataasumut periarfissaqalersitsineq ataataassutsillu nalunaarsornissaata oqinnerulenera.

Tusarniaaneq

Isumaginninnermut nunamullu namminermut ministereqarfiusimasooq tusarniaaneq isumagaa tusarniaanermilu kalaallit oqartussaasui attuumassuteqartut peqataatinneqarsimapput. Siunnersuut ulloq 05. aprilimit 06. maj 2022-mut tusarniaassutigineqarpoq.

Ilanngussat

1. Meeqqanut inatsisip aamma meeqqanut akiliutit pillugit inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutilersinnissaannut kunngip peqqussutissaanut missingiummi eqikkaaneq
2. Missingiut: Meeqqat pillugit inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutilersinneqarnissaanik peqqussut
3. Missingiut: Meeqqat pilersorneqarnerat pillugu inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutilersinneqarnissaanik peqqussut
4. Missingiut: Meeqqat pillugit inatsisip aamma meeqqat pilersorneqarnerat pillugu inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutilersinneqarnerisa malitsigisaannik meeravissartaartarnermut inatsisip, angajoqqaat akisussaanagerat pillugu inatsisip aamma inatsisit assigiinngitsut allat allannguutaannik Kalaallit Nunaannut atuutilersitsinissamik peqqussut
5. Uku pillugit siunnersuummut missingiut: Meeqqat inatsiseqartitaanerannik Kalaallit Nunaanni inatsisip atorunnaarsinneqarnera pillugu inatsit aamma aappariilerneq aappariikkunnaarnerlu pillugit Kalaallit Nunaanni inatsisip, angajoqqaat akisussaanagerat pillugu inatsisip aamma Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsisip allanngortinneqarnissaa pillugu inatsit